

Verksamhetsberättelse för Lau Hembygdsförening

2016-03-20--2017-03-19

Styrelsen för Lau Hembygdsförening avger härmed följande berättelse för verksamheten:

1

Söndagen den 20 mars 2016 höll Lau hembygdsförening sitt årsmöte i Lau bygdegård. Ett 50-tal medlemmar mötte upp. Stefan Haase hälsade välkomna och därefter vidtog årsmötesförhandlingarna. Verksamhetsberättelsen gick i genom, räkenskaperna godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Styrelsen fick följande sammansättning: Valda på 2 år: Börje Skogström vice ordf, Gunnar Mannervik kassör, Ulla-Britt Lindén ledamot och Anne-Marie Olsson Storm ledamot. Revisorer: Rolf Ebbesson Botvide och Katarina Björn Botvide omvaldes för 1 år. Revisorssuppleanter: Maj Lindström Sunnkörke och Yvonne Fougled-Melin Sunnkörke. Valberedning: Eddie Olsson Sunnkörke sammankallande och Gunnlög Pettersson Kauparve, samt Boen Lindström Hallsarve. Kvarstår på 1 år: Stefan Haase ordf, Birgitta Olsson sekr och Mika Pettersson ledamot. Till kaffekommitté för nästa årsmöte valdes Inga-Britt Larsson och Sylve Pettersson, Anne-Marie Olsson Storm och Göran Storm, samt Birgitta Hallqvist. Till förplägnadskommitté valdes Birgitta Olsson, Lotta Hanell, Anne-Marie Olsson Storm och Jorunn Alvengren och till fagningskommitté Börje Skogström, Christina och Christian Åkerblad och Andreas Tjerneld. Till redaktionskommitté för Nya Boken om Lau valdes Stefan Haase, Gunnar Mannervik, Anders Wästlund, Anne-Marie Olsson Storm och Andreas Tjerneld. Till firmatecknare på ett år valdes Stefan Haase och Gunnar Mannervik var för sig att teckna föreningen.

Årsmötet beslutade att årsavgiften skall vara 100 kr per person from 2017. Kassören meddelade att en samverkan med Vuxenskolan kommer att ske, eftersom de kan stå för tryck och kostnader i samband med utskick mm. Hembygdsföreningens ekonomi är god. Planerna för det kommande årets verksamhet gick i genom.

Efter årsmötesförhandlingarna spelade Jonas Söderström durspel och sjöng klämmiga låtar av skiftande slag med stor glädje och kunnighet. Därefter serverades kaffe med utsökta bakverk av årets kaffikommitté Gertrud och Robert Karlsson, Birgit Lundin och Rolf Ebbesson. När kaffet var urdrucket och lotterierna försålda, höll Stefan Haase ett föredrag med bildvisningshjälp av

Anders Wästlund. Som sista punkt för dagen hölls dragning på lotterierna, med många lyckliga vinnare som följde.

2

Sammanträden: Styrelsen har haft 7 protokollförda sammanträden under året. Men vi har pratat om allt möjligt vid de arbetsdagar/kvällar föreningen hållit, samt vid övriga träffar och möten.

3

Lau Hembygdsförening har 214 medlemmar. Det är bra, men det skulle vara ännu roligare om fler vill vara med i gemenskapen! Du som läser det här och ännu inte är medlem: bli medlem och värva dina grannar och vänner! Vi vet att alla inte hinner arbeta inom föreningen, men med ett medlemskap stöttar du föreningen moraliskt.

4

Lunden Kluckartäppu öster om kyrkan har som vanligt fagats av föreningsmedlemmar en vacker vårförmiddag. Jobbet var snart undanstökat och arbetsgänget kunde njuta av kaffe med dopp som Gittan Olsson ordnat. Ett par rastplatsbord ställdes ut, det är ett gott vårtecken! Gräsmattan har klippts under växtsäsongen av Börje Skogström. Stefan Haase har som vanligt klappat några träd. Fågelholkarna har varit bebodda.

Hemlighuset har hållits fint av Gittan och Eddie, som också har tömt tunnorna, vilket får göras flera gånger, för nöden verkar vara stor hos besökarna vid Lau kyrka. Vår informationstavla är ännu i fint skick och har många läsare året runt! En engelsk och tysk informationstext sitter på baksidan till hjälp åt våra

utländska besökare. Sockenmagasinet och likvagnsboden är också i gott skick, men snart bör vi tjära sockenmagasinet. Grillplatsen nära bryan har använts ganska sparsamt. Det är en mysig plats, så ta fram grillkol och korvar och gå dit och grilla!

Midsommarfirandet i Lau började med förberedelser redan på måndagen. Då trimmade, klippte och räfsade föreningsmedlemmar kanterna längs bandtunarna, kring träd och buskar och tog bort skott och kvistar. På tisdagen klippte Börje gräset så det blev riktigt prydligt. På onsdagen högg Eddie, Göran L och Börje björkar för att vi skulle få björkris att klä stängen och alla kransar med. Några särskilt fina björkar skulle tas in i kyrkan.

På torsdagskvällen samlades som vanligt många Lauboar med vänner i Kluckartäppu för att tillsammans klä och resa midsommarstången. I år hade man med sig ovanligt rikligt med blommor att pryda kransarna med. Arbetet gick galant och efter ungefär två timmar var stång och kransar klädda. Den alltid lite besvärliga och vådliga resningen av stängen avlöpte lyckligt. Därefter fästes de 6 småkransarna i den stora ringen. Det blev en mycket vacker midsommarstång!

Efteråt dracks kaffe och Gittans dricka provsmakades med godkänt resultat. Inför sommarpsalmerna i kyrkan efter midsommarfirandet ställdes kyrkan i ordning genom att flera hundra stolar placerades ut och björkarna ställdes upp. Midsommarafton började med soligt, hett och kvavt

väder. Man hade hotat med åska. Vi samlades kl 12 för att göra i ordning för kaffeservering, musikanläggning mm. Strax började de första gästerna anlända och allt efter hand kom fler människor, medan molnen tornade upp sig. Kaffet dukades fram, folk slog sig ner på bänkar och i gräset och klockan slog 1. Stefan hälsade alla välkomna och lämnade ord och ton till När-Lau folkdanslag med dansare och musikanter. Midsommarfirandet inleds alltid med folkdans, det hör

midsommaren till. Som vanligt presenterade man ett fylligt program med många danser.

De första regndropparna kom och det blev svalt i luften. Därefter vidtog dans runt midsommarstången för små och stora under Annici

Petterssons ledning och Katarina Björns musik. Förr var det mest barn som dansade, nu är det fler vuxna! Det kom inte mera regn och när Björn och Katarina framförde musik på silverbasharpa blev det solsken igen och värmen kom tillbaka. Som sista musikinslag spelade Brändus, uppskattade som vanligt av publiken.

Uppskattad blev också Gittans dricka, vilken avnjöts under några skuggande träd. Det blev fler besökare i år än förra året, bla en del av våra nya vänner som bott på flyktingförläggningen i Garde kom för att delta.

Två timmar tog snabbt slut i goda vänners lag. Anne-

Marie kimbade och folk strömmade in i kyrkan. Många kom också från andra

håll just för att delta i sången. De framställda stolarna räckte inte, utan fler fick tas fram från förråden, ändå måste en del stå. Prästen Emil Stenhammar ledde sångstunden och Åsa spelade vackert på orgeln. De gamla omtyckta sommarpsalmerna sjöngs med kraftfulla stämmor

och det ekade mäktigt under valven. Kollekten som tas upp går till hembygdsföreningen. Så var en trevlig midsommarstund till ända och var och en åkte hem till sitt för att fortsätta midsommarfirandet.

Den 2 september var det dags att ta ner midsommarstången. Som vanligt hade den prytt sin plats vid Kluckartäppu hela sommaren, men nu började den bli lite sliten av väder och vind. I år hade vi satt i en greppvänlig bult i stången, så det gick lätt för Eddie att dra upp den med lastaren och köra iväg den för avklädning. Många hjälpte till, det var en trevlig stund, fast lite vemodigt nu när sommaren så tydligt var slut. Men vi bedrog oss med vädret, sommaren kom tillbaka och varade hela september ut! Stången och alla ringarna lades som vanligt in i sockenmagasinet i väntan på nästa sommar. Efteråt drack vi kaffe och pratade om sommaren.

Den 26 november var det dags att sätta upp adventsgranen. Gunna hade tagit fram en kort men tät och fin gran med vackra och tjocka barr. Stefan och

Börje hjälptes åt att fästa granen i röret som används till midsommarstången. När Andreas, Rolf och Eddie tog fram ljusslingan, tyckte de att den var för stor och lång för den lilla granen, den skulle bli helt inlindad! Eddie och Rolf hämtade en o använd liten slinga från kyrkan. Den sattes upp i granen och strömmen kopplades på och se! Det fungerade! Men den

kompletterades senare med en extra slinga för att få mera ljus. Granen lyste upp Kluckartäppu den mörkaste perioden av vintern, tills den togs ner på Paulusdagen den 25 januari.

5

Traditionsenligt slogs gravfältet Bandeläins Täppu på måndagen en vecka efter midsommar, då ett 10-tal medlemmar slog och räfsade bort gräset både uppe vid

vägen och nere vid skeppssättningarna. Med tre trimmare och många räfsare gick jobbet fort, så det blev gott om tid till kaffedrickning i den vackra sommarkvällen och vi kunde njuta av Gittans bakverk. Det här är en av socknens mest välbesökta platser.

Traditionsenligt vårstädades området vid Lau Käldu på förmiddagen den 1 maj, då arbetsamma föreningsmedlemmar samlades med räfsor och verktyg i vackert vårväder. Robert var på plats långt tidigare för att få i ordning

pumpkanläggningen, så att bassängen kunde tömmas och rengöras. Löv och kvistar ihop räfsades ihop och bars till släpkärrorna. Allt sly i slutningen klipptes bort, vi vill att backanten skall vara synlig och inte igenvuxen. Bassängen skrubbadades ren från alger, det blev fint!

Ur näckrosdammen fiskades det upp alla döda vassblad mm, så att vattenytan blev ren och man kan se guldfiskarna. Efter väl utfört arbete bjöd Robert på smörgås och kakor, vilka avnjöts vid bordet under almen.

Inför Basaren, som alltid är på lördagen efter Stångaspelen, snyggar hembygdsföreningen till Lau Kälðu. Det är viktigt att det ser fint ut när socknen får många besökare till dansbanan, som ligger i skogen alldeles ovanför Kälðu. Christina hade redan i förväg klippt rent hela branten från skott av tynne, ask mm, så detta besvärliga arbete var redan gjort. Vi trimmade och räfsade både uppe och nere och körde sedan bort skräpet, det var mindre än vanligt. Sedan var det förstås kaffe, vilket Anne-Marie hade ordnat.

Lau Kälðu är mycket välbesökt, människor från När och fjärran hämtar dagligen gott vatten vid källan. Den flerspråkiga och nyrenoverade infoskylten är uppskattad, det ser man på det upp trampade gräset framför! Lau Kälðu är inte bara en plats där massor av folk hämtar vatten, det är också en mötesplats för en stunds samtal i samband med vattenhämtningen.

6

Kulturstigen på Lausbackar har många besökare året runt, som tar en kortare eller längre promenad och njuter av det vackra landskapet, många äter matsäck och tittar ut över sjön. Stormar har inte varit nådiga mot vissa tunar, särskilt längs södra sidan av Aurkväiar, men många tunar har också börjat bli tagna av tidens

tand, såväl störrar och bandar börjar murkna. För att laga det nödvändigaste, så att det skulle kunna gå att beta också detta år, ordnade hembygdsföreningen en töiningskurs i april om hur man sätter upp en bandtun. En kortare helt nerfallen sträcka vid Aurkväiar sattes om på gammalt vis med enebandar. Vi trodde att de kraftigt lutande tunarna också måste sättas om, men Börje och Stefan kunde resa dem och slå ner dem i marken, varför fortsättningen på töiningskursen ställdes in. Däremot satte Andreas, Börje och Stefan under ett par dagar om en bit av en nerfallen tvärtun, men då med ståltråd istf bandar. Samma sak upprepades vid tunhörnet mitt emot Botvide. Samma gäng snickrade och monterade grindar till Aurkväiars nordöstra hage

7

Det stora arbetet med trimning och småröjning längs tunarna vid Gumbaldekväiar och hela Aurkväiar till skyltstället ända bort till skogshörnet utfördes av Bernt och Ulla Kolmodin och Sten och Anita Olsson. Under hela säsongen har Gunnlög betat båda de stora hagarna med sina lamm, vilka har gjort stor nytta för att hålla landskapet öppet. Lammen är väldigt sociala och trevliga, så det är roligt att gå dit och umgås med dem! Det märktes inte minst när vi ordnade en visning av sevärdheterna längs kulturstigen i augusti. 25 personer, både in- och utsoknes, samlades och gick runt stigen under Stefans ledning. När det var dags att ta för sig av kaffekorgarnas läckerheter, kom alla lammen och ville både dela och gosa!

8

Vägverket har trimmat runt socknens milstenar, men på en för liten plätt runt ikring, så de syntes för dåligt. Vi har gjort ordentligare trimningsarbeten på milstenarna vid Bandeläins Täppu, Alskogen och Fäie Lairu.

Med anledning av att Gotlands hembygdsförbund fyllde 80 år och Sveriges Hembygdsförbund 100 detta år, ordnades två visningar under sommaren, kulturstigen och kyrkomiljön. Hembygdskvällen gick därför av stapeln vid kastalruinen och kyrkan. Omkring 40 personer samlades vid ruinen och lagom tills alla hade kommit, började det regna! Men det var inte så kraftigt, så alla stannade kvar. Stefan berättade om att det här varit Lau-bornas samlingsplats i årtusenden för religiösa och politiska möten. Han berättade om kastalen och vad den jättelika byggnaden kan ha använts till och om prästgården, vars bostadshus byggdes samman med kastalen på 1200-talets mitt. Vi såg på området väster om ruinen, där prästgårdens ekonomibyggnader har legat och om brunnen, som vi tänker leta rätt på. Stefan visade försök till rekonstruktionsbilder av kastalen och prästgården och vi gick runt platsen, för att se hur det kunde ha sett ut från olika väderstreck.

Efter detta gick vi över till kyrkan, där Stefan visade bilder på hur kyrkan sett ut förut, främst hur taken varit utformade. Genom att sätta ihop bilder från olika Gotlandskyrkor, kan man få fram hur Lau kyrka såg ut före ombyggnaden av koret på 1280-talet och genom att lägga till ett passande torn, kunde vi se hur Lau kyrka var tänkt att se ut. Vi såg på olika delar av kyrkan, bla gaveln från den gamla södra korsarmen av koret, som syns i sydfasaden. Invändigt redogjorde Stefan för kyrkans utseende med det gamla koret, då det var en vägg mellan långhuset och koret med en triumfbågsöppning ungefär där avsatsen i golvet nu är och hur koret var uppdelat i ett kapell vardera åt norr och söder och ett kor med absid längst i öster.

Det var en intresserad åhörarskara och visningen tog betydligt längre tid än beräknat. Då kaffetörsten var stor, skyndade alla till bygdegården, där kaffekommittén hade ordnat den begärliga drycken tillsammans med läckra bakverk. Efter kaffe var det frågestund, varvid många spörsmål ventilerades. Om du som läser detta är intresserad av hur Lau kyrka och prästgård/kastal kan ha sett ut, finns det en artikel om detta på hemsidan www.lau.se.

I som vanligt strålande sommarväder genomfördes hembygdsföreningens årliga bussutflykt till intressanta resmål på ön. Gunnar hade arrangerat programmet och Rolf körde som vanligt bussen. 38 personer kom med kaffekorgar till avreseplatsen vid skolplan. Resan gick först till textilkonstnären Barbro Sandell Design i Norrlanda. Barbro tog emot oss på gården och berättade kort om verksamheten och sedan gick vi in i den inredda ladugården med butik och utställningsrum. Utgångspunkten för hennes arbeten var kattuntryckaren Tobias

Langs efterlämnade tryckstockar från omkring 1780, från vilka hon gjort nytryck och vidareutvecklat mönsterskatten på tyg, papper mm. Barbro visade en mångfald mönster och berättade om dessa på ett trevligt och intressant sätt. Efteråt var det många som ville köpa med sig något hem och alla beundrade de vackra sakerna i utställningsrummet. Förmiddagskaffet intogs i trädgården.

Nästa besöksmål var den nya glashyttan Big Pink, som Stångatösen Jennie Olofsson nyligen hade byggt upp i ladugården på den fd gård som hon och hennes man hade köpt i Norrlanda. Här hade hon en fullutrustad verkstad. Jennie hade ordnat sittplatser åt alla framför ugnarna, som spred en rejäl värme, det var 1150 grader i den stora ugnen. Jennie berättade på ett väldigt medryckande sätt om glas och glasblåsning och visade under tiden hur man blåser olika föremål som kannor och vinglas. Som assistent hade hon sin svärmor Gitte, för i vissa

moment måste man vara två stycken. Vi fick se hur föremålen så snabbt och till synes enkelt växte fram, Jennie är onekligen mycket skicklig och fick många applåder! Som avslutning fick tre personer ur publiken prova att blåsa, då såg man hur svårt det egentligen är! Efter föreläsningen ville många handla vackra

glasföremål!

Nu var det dags för lunch och resan gick till Gothem Cantina y Casitas, där vi blev mottagna av ägarinnan Vanessa, där hon på engelska berättade kort om sin bakgrund från Mexico och om restaurangen här och vad vi skulle få att äta. Alla var hungriga, så det skulle smaka. Vi fick 3 typiskt mexikanska rätter med olika sorters kött och grönsaker med nachos. Vanessa kom fram med små skålar med kryddröror som man skulle ha till, alla trodde att det skulle vara jättestarkt, men det var det inte alls, utan fylligt och gott! Det var en rejäl och annorlunda måltid. Mätta och glada åkte vi några hundra meter till kyrkan, där Stefan visade och berättade. Här finns många paralleller till Lau kyrka, tex en kastalruin som är mer bevarad än den i Lau. Kyrkans kor och absid visar lite av hur Lau kyrka såg ut innan man byggde om koret. Gothem har ett ståtligt torn och genom att se på kyrkan, kan man lätt föreställa sig hur Lau ungefär kunde ha varit tänkt att ha sett ut, om den hade fått ett torn i stället för det ombyggda koret. Invändigt har Gothem en rik målningsskrud och vi tittade särskilt på 1500-talsmålningen av Mohammed, troligen världens enda avbildning av profeten!

Kosan styrdes därefter till Brucebo, det omtalade konstnärshemmet utanför Visby intill stranden nära Skälsö fiskeläge. Här byggde konstnärsparet Carolina Benedicks Bruce och William Blair Bruce, hon förmögen bruksdotter från Gysinge och han målare från Canada. Här byggde man upp en stor villa med ateljé och ett flertal andra hus kring förra sekelskiftet. Hela anläggningen finns kvar i orört skick med mängder av konstverk och alla de föremål makarna Bruce hade. Detta är en fantastisk skatt, som Stiftelsen Brucebo nu förvaltar och nyligen har gjort tillgänglig. Vi fick en intressant guidning av detta enastående konstnärshem. Som avslutning drack vi kaffe nere vid strandateljén. En lång men inspirerande dag var till ända.

Lau hembygdsförening har tillsammans med Tutens fiskeläge ett 10-årigt avtal med förlängningsklausul med Länsstyrelsen där vi har nyttjanderätten till Skarpholmen. Avtalet innebär i korthet att vi disponerar byggnaderna och bryggan mot det att vi sköter dem och håller holmen i ordning. Vid åtgärder står

Länsstyrelsen för materialkostnaderna och vi för arbetena. Under det gångna året har inga underhållsarbeten utförts på Skarpholmen, eftersom byggnader och brygga varit i gott skick.

Föreningsmedlemmar kan övernatta i Skarpholmens jaktstuga efter den 15:e juli. Det finns tre sängplatser med utrustning och köket är utrustat med behövliga husgeråd. Mat och vatten måste man ta med sig. Bokning skall ske hos Ulla-Britt eller Marguerite på Klippstugan på Ljugarn, de också talar

om vad som gäller för övernattnig på Skarpholmen.

I strålande sommarväder den 24 augusti åkte Börje, Gunnar, Andreas och Stefan ut med Börjes båt till Gräsholmen och Skarpholmen för att göra den årliga strandstädningen. Det blåste lite på utvägen, men väl ute på holmarna lugnade det ner sig till en svag bris. Vi klev först iland på Gräsholmen medförande spannar och sopsäckar. Gunnar och Andreas gick söderut och Börje och Stefan norrut och så möttes vi på mitten. Gräsholmen är större än man tror, betydligt större än Skarpholmen. Det var inte så särskilt mycket skräp, men vindarna hade också det gångna året varit mestadels sydvästliga. När vi kom tillbaka till båten, sorterade vi upp det vi hittat i olika spannar och säckar. Sen åkte vi till Skarpholmen.

Där åt vi matsäck på stocken ovanför bryggan och njöt av det fina vädret med glitter i vattnet. Vi såg till jaktstugan och bestämde oss för att bomma igen den för säsongen, för vi trodde att sommaren strax skulle vara slut. Men den varade i 5 veckor till och andra som åkte ut senare fick låsa upp för dagen. Vi gick sen runt

och samlade upp skräp. Det blev trots allt en hel del, mest flaskor och plastförpackningar. Stränderna blev fina!

Nöjda åkte vi hem på den sena eftermiddagen och staplade in lorten i Stefans bil. Dan efter åkte han till tippen på Ljugarn och blev av med allt äckeltyg! Det var skönt!

12

Planerna på en omfattande bryggrestauration på Storholmen har under året varit vilande. Men en sådan skall genomföras detta år. Länsstyrelsen köper hela arbetet av en lokal entreprenör. Det skall bli väldigt roligt att få en användbar brygga på Storholmen, då äntligen kan Ortsbefolkningen angöra den och besöka ön.

Vår fyr Storholms-Annike lyser och blinkar som hon skall. Göran Storm sköter om henne på bästa sätt. Han har varit ute och bytt glödlampa och kollat nivåerna på batterierna, så att Annicke är i lysbart skick.

13

Strandboden vid Tutens fiskeläge har underhållits av fiskelägesförening. Boden hyser en samling föremål från fiskepoken och fungerar som förråd för fiskelägesföreningen. En inventarieförteckning med bilder på alla föremål i boden finns i en pärm.

14

Under det gångna året har Lau Strandförening bildats med Tönu Saartok som primus motor. Strandföreningen har engagerat både Ljunggrens Åkeri och Ulf

Smedberg i Ekeby, så att de med sina maskiner kunnat hålla stranden i ordning och fri från släke. Det har varit mycket arbete med detta och nu vid årsskiftet grävde Lasse Ljunggren om strandlinjen så att den blev mera rak, vilket visade sig fungera: mindre släke har fastnat än förut.

Hembygdsföreningen har inte varit direkt involverad i dessa arbeten, bara placerat ut grep och kratta i

röret vid stranden, så att besökare kunnat bidra med att kratta släke. Det har väl inte varit någon rusning till släkskottningen, men det har fungerat.

Däremot har Strandföreningen och embygdsföreningen kommit överens om att samarbeta kring toaletterna och sophämtningen vid badstrandens parkeringsplats. Regionen vill göra sig av med detta för att spara pengar och båda föreningarna hade ett möte med Regionens representanter för att diskutera frågan på plats.

Vi kom överrens om att

Regionen skänker toaletterna till oss i vår. Stefan Karlsson på Smiss är villig att sköta tömningen. Båda föreningarna turas sedan om att under sommarsäsongen sköta städningen av toaletterna och tömning av sopkärlen efter ett schema. Att bara ta bort toaletter och sopmajor såg vi som ohållbart, det skulle bli nedsmutsat, så därför ställer vi upp och sköter detta ideellt.

15

Gotland 360 är ett årligen återkommande cykellopp som är inriktat på cykling med social samvaro i vacker miljö och med riklig och god förplägnad. Lau Hembygdsförening hade också detta år blivit tillfrågat av initiativtagaren Philip Willners i Norrlanda om vi ville ordna en sk depå vid Lau Käldu. Önskemålet var att vi skulle servera Gotlandsdricke, saft, vatten och salta kringlor. Eftersom loppet hade 460 deltagare behövdes 500 kringlor, vilka bakades av Anne-Marie, Ulla-Britt och Gunhild Olofsson. Gittan som är bryggmästaren i gänget, gjorde 75 liter dricke.

Dagen före körde vi ner ett stort antal rastplatsmöbler. På förmiddagen den 10

september skulle loppet passera Käldu och då riggade vi upp två uppsättningar bord med tak. Men taken behövdes egentligen inte, för det var jättefint sommarväder, stilla och soligt. Ett stort antal föreningsmedlemmar dukade upp drycker och bröd. Vid 12-tiden kom de första och sedan kom cyklisterna i klungor ända

fram till kl 18. Dricken uppskattades livligt av de flesta, det blev bara en liten skvätt kvar. Kringlorna gick nästan helt åt också.

Det var en härlig eftermiddag med massor av trevliga människor med fantastiska cykelkläder och fina hojar! Gittan fick mycket beröm för dricken och kringlorna uppskattades också, så det var väldigt roligt. Det var ett fint tillfälle att både prata med gäster och med Lauboarna själva. Blir vi tillfrågade, ställer vi nog upp nästa år igen!

16

Husarve kvarn var den första av Laus 6 kvarnar som hembygdsföreningen lät restaurera. Den har under åren stått som en prydnad när man kommit in i Lau från Gardehålet. Men för ett par år sedan visade det sig att främst axeln hade börjat murkna och efter ytterligare ett år blåste ett par vingar sönder. Skadorna var så stora, att både axeln och vingarna behövde bytas. Kvarnägaren Inga-Britt Larsson på Botels hade kvarnen försäkrad och försäkringsbolaget var villigt att betala ut 25.000 kr. Men denna summa var inte alls tillräcklig för att kunna tillverka ny axel och nya vingar. Nu var goda råd dyra, för vi har ju inte längre det kommunala arbetslaget att tillgå.

Men då kläckte byggmästaren Göran "Hemman" Larsson den ljusa idén, att medlemmarna i Lau Bygdegårdsförenings bastugäng kunde göra kvarnarbetet ideellt om de fick de 25.000 kr till upprustning av bastun! Det här var en lösning som gynnade alla. I mellandagarna 2015 monterade bastugänget ner vingarna och lyfte ur axeln och tog hem det till Hemman. Sen mätte de upp bitarna och beställde nya av Wickströms i Stånga. Under det gångna året har man sedan snickrat till den nya axeln och de nya vingarna med sina hjälparmar och tjärat dem rejält. I mellandagarna monterade man ihop alltihop och satte det på plats. Det blev vackert, dessutom är arbetet gediget utfört! Nu kan alla som passerar förbi njuta av den fina stolpkvarnen! /se framsidebilden/

17

Den iskalla dagen den 11 januari med tilltagande stormvindar träffade delar av Lau hembygdsförenings styrelse och markägaren Tomas Karlsson Länsstyrelsens naturvårdare Lena Pettersson nere vid stranden nära fågeltornet för att diskutera tornets framtid. Väder och vind har nämligen gjort tornet så stor skada, att det varit avstängt under 2016. Likaså har den långa spången ut till tornet gått sönder på flera ställen. Vi hade tänkt gå ut till tornet, men den tidigare stormen med högvatten hade dränkt hela låglandet och detta vatten hade nu frusit till ett ispannar nästan 1 km upp på land! Den hala isen gick inte att beträda i blåsvädet, så vi fick se på tornet och spången på avstånd.

I gott samråd kom vi fram till att fågeltornet byggs om och förbättras rejält och att en ny stig anläggs ungefär 200 m västerut från nuvarande ställe och att man bara gör spångar över vattensänkorna. Detta arbete bekostar Länsstyrelsen helt.

Den tidigare sönderkörda hjulspårsvägen från parkeringsplatsen och västerut görs i ordning i en smalare version för gångare och cyklister men inte för biltrafik. Detta arbete utförs av Mika Pettersson och bekostas av Länsstyrelsen. Med detta förfarande förklarade sig alla nöjda. Arbetena skall utföras i vår.

18

Det planerade iordningställandet av den sönderkörda hjulspårsvägen längs Lausvikens södra del hanns inte med under 2016. Men Mika kommer att iordningställa den i vår i samband med fågeltornsarbetena. Efter det skall man kunna gå eller cykla från Tuten till Nybro. Närkarna planerar att göra en liknande gång- och cykelled och vi har diskuterat med När sockenförening om samarbete kring detta och tex göra en gemensam broschyr. Vi har också diskuterat samarbete kring Linnéstigen mellan Gannorbro och Dam på När.

19

Arkeologen Samuel Rosander hade planerat att börja göra utgrävningar vid fd hamnen nedanför Botvide. Men han har bytt yrke och skall nu bli trädgårdsmästare i stället, så tyvärr blev det inget grävt på detta spännande ställe. Vi får hoppas att nån annan arkeolog vill flytta till Lau och göra utgrävningar!

20

Den 10 november ordnade Lau hembygdsförening en andra bildkväll i församlingssalen i fd skolan. En första bildkväll hölls i februari. Intresset var mycket stort och omkring 35 personer kom till mötet, varav många hade med sig gamla bilder. En del av dessa scannades på stående fot, andra får scannas allt

efter hand som Christian, Gunnar, Anne-Marie och Anders hinner med. Som inledning visade Stefan och Anders jordbruksbilder, dels bilder efter Masse Klintberg, dels bilder från nyare tider och tom några alldeles dagsfärska när Mika m fl “plockade” potatis. Sedan var det kaffe som damerna ordnat och då var det dags att titta på medhavda bilder. Det var en mycket lyckad kväll.

Anders har under senhösten och vintern byggt ett gediget bildarkiv, vilket skall hysa Lau hembygdsförenings insamlade bilder. Arkivet skall både bevara bilderna och göra dem lätt sökbara. Alla bilder skall ha årtal, uppgifter om var de är tagna och vad man gör eller vem/vilka bilderna förställer, samt förklarande texter. En grupp inom hembygdsföreningen har arbetat fram ordning för bildhanteringen och Christian Åkerblad har börjat både scanna och lägga in bilder. Det här är ett tidskrävande arbete som fordrar noggrannhet. Under de kommande åren hoppas vi kunna ta till vara ett omfattande bildmaterial, som visar hur man levde och vilka som bodde i Lau.

Arbetet med den Nya Boken om Lau har kommit igång på allvar. En redaktionskommitté på 5 personer har tillsatts, nämligen Anne-Marie Olsson Storm, Anders Wästlund, Gunnar Mannervik, Andreas Tjerneld samt Stefan Haase, samt med Christian Åkerblad som adjungerad när det gäller bildfrågor. Man har gjort en kapitelindelning och fördelat kapitlen mellan sig. Kommittén har regelbundna möten, där emellan skriver man på sina kapitel. Ständiga kontakter för att diskutera allehanda frågor sker via mejl. Efter hand som något kapitel blivit färdigt, eller så klart som det går för stunden, läggs det ut på hemsidan under ”Historia” och ”Gårdarna i Lau”. Där är alla välkomna att läsa och komma med synpunkter. Sockenbokskrivandet är roligt, men mycket tidskrävande.

Jacob Karlssons, Fäi-Jakås, grav, har skötts under säsongen av Evy Larsson. Gotlands Museum har bett oss att komplettera den ungefär 20 år gamla kyrkogårdsinventeringen med bilder på nya gravar som tillkommit och på asklundan. Gravarnas utseenden förändras snabbt, jämför man med bilder som togs 1961 med hur kyrkogården ser ut idag, är det mycket stor skillnad.

De 800 vykorterna föredelade på 8 olika motiv från Lau som vi tryckte upp för tre år sedan har sålt bra, produktionskostnaden på 2 438 kr är betald med råge. Motivet från midsommaren i Kluckartäppu är nu slut, men det finns ännu gott om övriga vykort för kommande säsong.

Lau hembygdsförenings hemsida på adress: www.lau.se har Anders Wästlund som engagerad webmaster. Vår ambition är att hemsidan skall vara informativ, trevlig, vacker och aktuell. Vi har också fått beröm för den, t.o.m. Närkarna tycker att den är fin! Under "Året i Lau" talas det om vad som har skett i socknen och under "Aktuellt" vad som kommer att ske. Det finns också en kalender, där alla evenemang i socknen skrivs in, kom ihåg att förse oss med uppgifter om dessa. Gå in på hemsidan och läs och se på bilderna och kom gärna med synpunkter till Anders, Gunnar eller Stefan! Många gör det redan, 2016 hade vår hemsida 10 000 besökare som gjorde sammanlagt 25 000 klick.

Lau hembygdsförening har också ett arkiv, vilket är inrymt i ett litet källarrum i före detta skolan. Här finns en mängd handlingar rörande socknen bevarade, bla inlagda i ett gammalt kassaskåp. Den som är intresserad av gamla handlingar kan komma till arkivet och läsa, det finns ett litet bord och två stolar och värmen är alltid på. Nyckel kan lånas av Gittan Olsson.

Ekonomi: Årsmötet 2016 bestämde att medlemsavgiften skall vara 100 per person. LauHembygdsförening har haft en omsättning på 45 473 kr. Föreningen har erhållit 6 000 kr från Länsstyrelsen för strandstädning på Skarpholmen och Gräsholmen och 11 500 kr i samband med förplägnaden vid cykelloppet. Midsommarkollekten som i år var rekordstor, hela 7 287 kr, beslutade styrelsen att i år skänka till föreningen EBO Ekängen. EBO Ekängen är en förening som stödjer sex värdfamiljer i Lau, Garda, Etelhem och Ardre, vilka generöst upplåtit tillfälligt eget boende (EBO) för asylsökande. Dessa har tidigare bott på Migrationsverkets asylboende på Ekängen i Garda, och väntar nu på beslut om asyl.

Ekonomi för den hjärtstartare som är placerad i Församlingshemmet sköts av Lau hembygdsförening. Hembygdsföreningen, Bygdegårdsföreningen, Lau Skifteslag, LRF och Lions bidrar vardera med 1000 kr årligen. I år har kostnaderna för nya elektropaket och hjärtstartarbatteri varit 5 839 kr.

Lau Hembygdsförening har annars god ekonomi. De pengar som finns på kontot är tänkta att huvudsakligen sparas för att användas till framtagning av den nya sockenboken, något som är väldigt dyrt.

Lau Hembygdsförening har en försäkring som täcker in all dess verksamhet med fullgott skydd. Föreningen har bankkonton i Sparbanken Gotland och i Swedbank. Vid betalning av medlemsavgiften, använd bankgiro 659-3925 till Sparbanken Gotland, var noga med att ange ditt namn och att det gäller Lau hembygdsförening.

Till sist framför styrelsen ett varmt tack till alla föreningens bidragsgivare. Vi vill också tacka alla enskilda som genom Lau Hembygdsförening arbetat för vår bygd.

Lau den 19 mars 2017

Stefan Haase
Ordf

Birgitta Olsson
Sekr

Gunnar Mannervik
Kassör

Börje Skogström
Vice ordf

Mika Pettersson
Ledamot

Ulla-Britt Lindén
Ledamot

Anne-Marie Olsson Storm
Ledamot

Skeppssättning på Kyrkåker norr om kyrkan – restaurerad 2016